

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ประเทศไทยจัดการเรียนการสอนโดยยึดตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อรองรับกระแสการ เปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และให้ความสำคัญสูงสุดกับกระบวนการ เรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตัวเอง และรู้จักแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนั้น พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ว่า ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความ สนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการ คิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัด กิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อม กันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จึงกล่าวได้ว่า ผู้เรียนซึ่งเดิมมีหน้าที่ เป็นเพียงผู้รับการสอนจากครู ต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้เรียน ครู จากเดิมเป็นผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอด ความรู้ ต้องเปลี่ยนเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนบทบาทนี้ จะเป็นการ เปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ว่าอยู่ที่ผู้เรียนมากกว่าผู้สอน (ทศนา เขมมณี. 2542 : 4) จากที่กล่าวมา ข้างต้นจะเห็น ได้ว่าครูผู้สอนยังคงมีบทบาท หน้าที่สำคัญในการสนับสนุน และสร้างเสริม ประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ดีที่สุด ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลุ่มสืบสอบ (Group Investigation) เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ของการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง โดยแบ่ง กลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันกันเพื่อเป้าหมายกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบการ ทำงานของตัวเองเท่าๆ กัน การรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีการฝึกและการ ใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน (สุภวรรณ เล็กวิไล. 2539 : 6) อีกส่วนหนึ่งเป็นการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และยังคงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยคนที่เรียน อ่อนกว่า (วัฒนาพร ระบุว่าทุกซ์. 2542 : 34) เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในชั้นเรียน เพิ่มทักษะ ทางสังคม เป็นการสร้างนิสัยความรับผิดชอบร่วมกันและความร่วมมือภายในกลุ่ม โดยครูมี บทบาทเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ การสอนโดยใช้กลุ่มสืบสอบ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การแสวงหาความรู้ของผู้เรียนให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้ กระบวนการ ทางความคิดหาเหตุผล จนค้นพบความรู้หรือแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วย ตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (ไสว พิศขาว. 2544 : 102) และครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วม ค้นคว้า และสรุปความรู้ด้วยตนเอง นั่นคือ ครูทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง ผู้ประสานงาน ที่ปรึกษาและ ผู้ติดตามผลเท่านั้น ครูจะไม่มีแนวคิดที่เป็นข้อสรุปของความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนสนใจ เตรียมไว้เลย ครูจะได้รับรู้คำตอบต่างๆ พร้อมๆ กับนักเรียน การสอนโดยใช้กลุ่มสืบสอบนี้ เป็น การสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการแก่นักเรียน ให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ อยากเห็น และเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อหาคำตอบสำหรับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง นักเรียนจะต้องทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม ปรึกษาหารือหรือแบ่งปันหน้าที่และจะต้องอภิปรายข้อสรุป (นวลจิตต์ เขาวทิตพิงศ์. 2540 : 69)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา โปรแกรมประยุกต์ ด้านสถิติและวิจัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมี สามารถในการคิดแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นด้วย และยังหวังว่า จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการสอน โดยใช้กลุ่มสืบสอบในวิชาต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา โปรแกรมประยุกต์ด้านสถิติและวิจัย หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อหาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน ที่มุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ และทำการวิจัยและศึกษากับนักศึกษาที่ผู้วิจัยดำเนินการสอน ในภาคเรียนที่ 2/2552

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาชีววิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 2/2552 จำนวน 1 หมู่ รวมทั้งหมด 22 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ วิชา โปรแกรมประยุกต์ด้านสถิติและวิจัย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน

3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย

กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รายวิชา โปรแกรมประยุกต์ด้านสถิติและวิจัย

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างมกราคม – มีนาคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้สงสัย สงสัย ขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 4 ให้ผู้เรียนดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ขั้นที่ 6 ให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถของผู้เรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดความสามารถของผู้เรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยเป็นแบบวัดแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้ โดยศึกษาค้นคว้าร่วมกัน ทำให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ได้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบกลุ่มสืบสอบ
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY